

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANFA ANKARA ALTINPARK İŞLETMELERİ LİMİTED ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	23

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Yapısı3

Tablo 2: Bağlı Ortaklıklar Tablosu3

Tablo 3: Özet Gelir-Gider Tablosu 3

KISALTMALAR

ANFA	:Anfa Ankara Altınpark İşletmeleri Limited Şirketi
A.Ş.	:Anonim Şirket
BOBİ FRS	:Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
LTD. ŞTİ.	:Limited Şirket
PORTAŞ	:Portaş Proje İnşaat Taahhüt Asfalt Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
SGK	:Sosyal Güvenlik Kurumu
TFRS	:Türkiye Finansal Raporlama Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Şirket Ticari Hayatının Sürdürülebilir Olmaması
2. Şirket Sermayesinin Tamamının Karşılıksız Kalması

B. Diğer Bulgular

1. Şirketin Uhdesindeki Taşınmazların Kiralama İşlemlerinde Kesin Teminat Olarak Emre Muharrer Senet Alınması
2. Personel Çalıştırılmasına Dayalı İşlerin Satınalma Yoluyla Yaptırılması
3. Yapım İş Niteliğinde Olan İşlerin Hizmet İşi Kapsamında Yaptırılması
4. Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Yasal Süresi İçerisinde Şirketin Banka Hesabına Aktarılmaması
5. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
6. Şirket Tarafından Tüm Personele Hayat Sigortası Yaptırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk Hukukunda şirketlere ilişkin düzenlemeler genel olarak Türk Ticaret Kanunu ve Türk Borçlar Kanununda yer almaktadır.

Bir limited şirketin sermaye ve ortaklık yapısı ve ticari işlerinin detayları Türk Ticaret Kanunu ve ikincil mevzuatında, üçüncü kişilerle olan borç ilişkileri Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiştir.

İşçi ve işveren hakları, sorumlulukları ve ilişkileri ile işçilerin özlük hakları ve çalışma şartlarıyla ilgili kuralları belirleyen mevzuat ise;

4857 sayılı İş Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'dur.

Ayrıca; Türk Hukukunda limited şirketler kâr amacıyla kurulan ve vergisel yükümlülükleri olan tüzel kişiliklerdir. Vergi ve buna ilişkin sorumluluklar ile ilgili kuralları belirleyen temel mevzuat;

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu

213 sayılı Vergi Usul Kanunu

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'dur.

Şirketin gerçekleştirdiği her türlü mal, hizmet alımı ve yapım işi ifasının hangi kurallar çerçevesinde yapılacağını belirleyen mevzuat aşağıda sıralanmıştır:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuat

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ikincil mevzuat

Belediye ile ilişkileri düzenleyen temel mevzuat ise;

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu

5393 sayılı Belediye Kanunu'dur.

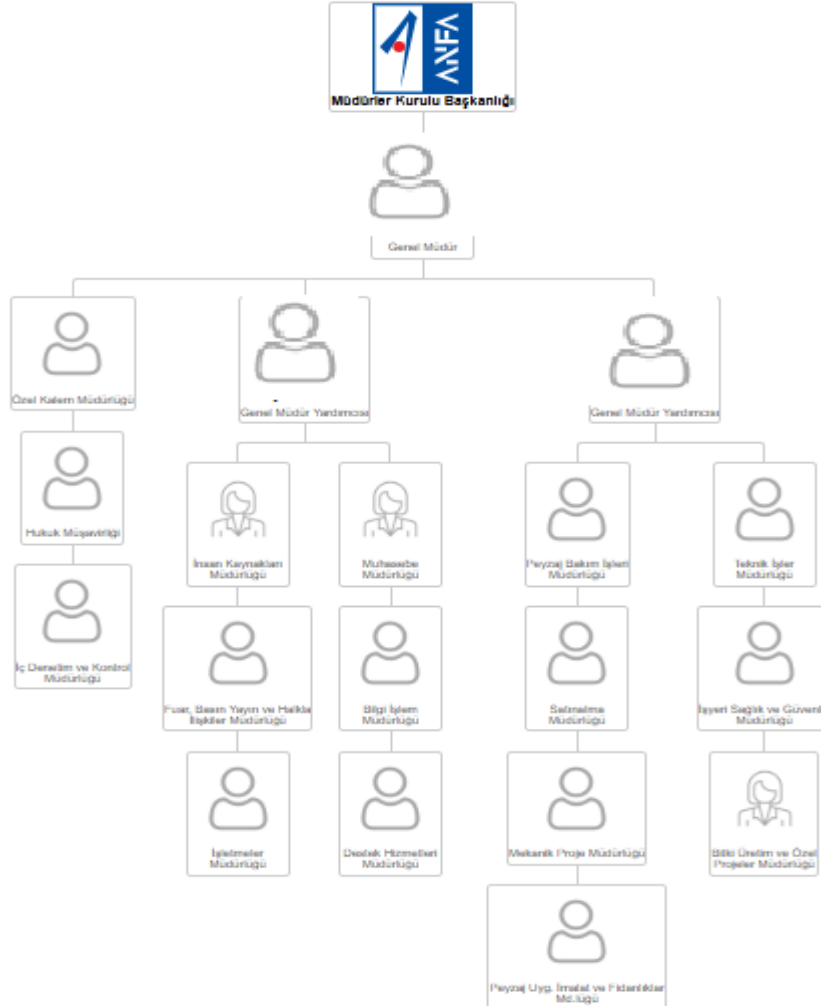
Şirket bu kanunlara tabi olmakla birlikte, bu Kanunlar uyarınca çıkarılan ikincil mevzuata da tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirkette 2024 yılı sonu itibari ile toplam 3.465 kişi istihdam edilmektedir.

Şirkette yönetim organı; Müdürler Kuruludur ve iki kişiden oluşmaktadır. Bunun dışında Şirkette bir Genel Müdür ve iki Genel Müdür Yardımcısı bulunmaktadır.

ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Limited Şirketinin organizasyon yapısı aşağıdaki gibidir:

1.3. Mali Yapı

ANFA'nın nominal sermaye tutarı 95.000.000,00 Türk Lirası olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ANFA'nın tüm hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2024 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Payı (%)
Ankara Büyükşehir Belediyesi	95.000.000	100

ANFA'nın aşağıdaki tabloda yer alan bağlı ortaklıkları bulunmaktadır.

Tablo 2: Bağlı Ortaklıklar Tablosu

Bağlı Ortaklığın Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Payı (%)
Anfa Güvenlik Hizmetleri ve Sistemleri Ltd. Şti	21.000.000,00	100
Beltama Sigorta Aracılık Hiz. Ltd. Şti.	10.000.000,00	100

Şirketin asıl faaliyeti, Ankara Büyükşehir Belediyesinden alınan park ve bahçe bakım ve onarım işinin ifa edilmesi ile yine Ankara Büyükşehir Belediyesinden kiralanmış çeşitli yerlerin üçüncü şahıslara kiralanması olduğu için ana gelirleri de söz konusu işlemlerden elde edilen gelirler olmaktadır.

Tablo 3: Özet Gelir-Gider Tablosu

Gelir-Gider Kalemleri	2022 Yılı (TL)	2023 Yılı (TL)	2024 Yılı (TL)
A- Brüt Satışlar	1.045.469.538,55	2.725.634.531,10	5.293.180.666,52
B- Satış İndirimleri (-)	2.863.898,08	110.882.244,10	10.689.218,25
C- Net Satışlar	1.042.605.640,47	2.614.752.287,00	5.282.491.448,27
D- Satışların Maliyeti (-)	1.190.499.744,02	2.768.999.423,93	5.265.737.508,09
E- Faaliyet Giderleri	45.299.229,45	83.410.856,15	147.315.861,46
F- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	14.945.281,67	16.489.058,21	251.980.028,41

G- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	3.587.507,40	875.464,65	7.330.828,54
H- Finansman Giderleri (-)	350.601,46	460.608,73	561.990,06
I- Olağandışı Gelir ve Kârlar	2.428.818,42	6.747.806,05	7.709.576,93
J- Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	22.437.968,04	55.400.057,68	107.174.172,14
K- Dönem Kârı Ver. Ve Diğ. Yas. Yük. Karş. (-)	0	1.391.778,50	144.067.225,96
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI	-202.195.309,81	-272.549.038,43	-130.006.532,64

Yıllar itibariyle bakıldığında; Şirket 2022 yılında 202.195.309,81 TL, 2023 yılında 272.549.038,43 TL, 2024 yılında ise 130.006.532,64 TL zarar açıklamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2024 yılında maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Limited şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 625'inci maddesine göre müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidirler. Bu kapsamda şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının düzenlenmesi müdürlerin görevidir.

Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun, yılsonu finansal tablolarının onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi ise Kanun'un 616'ncı maddesi uyarınca genel kurulun yetkilerindendir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. ANFA Limited Şirketi bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından alınan ve 19.09.2018 tarihli ve 30540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi (Türkiye Finansal Raporlama Standartları) uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin (Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı) uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde ANFA Limited Şirketi, bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan

- Bilanço
- Gelir tablosu ve Kar/Zarar tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde yer alan hükümler doğrultusunda bir belediye şirketi olan ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti. 5018 sayılı Kanun'un kapsamında yer almamaktadır. Dolayısıyla Şirket; 5018 sayılı Kanun'un Beşinci Kısımında ayrıntılı şekilde düzenlenen iç kontrol ve iç denetim hükümlerine ve ayrıca Kanun'a dayanarak çıkarılan alt mevzuat düzenlemelerine tabi değildir.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup bu Kanun hükümleri doğrultusunda ve 08.10.2019 tarih ve 2019/188 sayılı Ortaklar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İç Denetim ve Kontrol Yönergesi" kapsamında iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda iç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

Şirketlerde iç kontrol sistemi genel olarak; kontrol çevresi, işletmenin risk değerlendirme süreci, bilgi sistemleri, kontrol işlemleri ve kontrollerin gözetimini kapsamaktadır.

İç kontrol sisteminin tasarımı önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olmalıdır.

Şirket organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar, yetki devirleri ve sınırları, Şirket tarafından yapılan görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesi dikkate alınarak yazılı bir şekilde belirlenmiş olmasına rağmen iş akış süreçleri net olarak belirlenmemiş, Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı tamamlanmamış, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası çalışmaları tamamlanmamış, riskler belirlenmeye çalışılmış olup, söz konusu hususların tespitinde mülakat yöntemi kullanılmıştır. Bununla birlikte belirlenen riskler ilgili birimlere aktarılmaktadır.

Şirket bünyesinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu bulunmamaktadır. Ancak, İç Denetim ve Kontrol Birimi Müdürü Ortaklar Kurulu Kararı ile atanmış olup idari olarak doğrudan Genel Müdürlük Makamına bağlıdır. Bu kapsamda iç denetim biriminde 5 iç denetçi görev yapmaktadır.

Şirkette Bağımsız denetim yapılmakta ve Yeminli Mali Müşavir Raporu düzenlenmektedir.

Şirket tarafından gerçekleştirilen iç kontrol çalışmaları ile yukarıda bahsedilen bazı çalışmalar mevcut olsa da tam bir kontrol sisteminin kurulmadığı görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti. 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirket Ticari Hayatının Sürdürülebilir Olmaması

Şirket mali tablolarının incelenmesi sonucunda; Şirketin 2024 yılında zarar ettiği, önceki senelerde tamamlanan işler için geçici kabul ve/veya kesin hakediş evrakları tekemmül ettirilmediği için Ankara Büyükşehir Belediyesinden alınacak emanet kesintileri tutarının da tahsil edilemediği, bu sebeple dönem dönem yaşanan nakit sıkıntısı sonrasında vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) borçlarının zamanında ödenemediği, ödenemeyen borçlar için asıl borcun yanında gecikme zammı gibi fer'i borçların da Şirketi zarara uğrattığı görülmüştür.

Şirket 2024 yılında 5.282.491.448,27 TL “Net Satış” yapmış olmasına karşın söz konusu satışların maliyetleri 5.265.737.508,09 TL olarak gerçekleşmiştir. “Brüt Kar Oranı (Brüt Satış Karı/Net Satışlar)” bu aşamada % 0,3 olarak oluşmuştur. Söz konusu tutara faaliyet giderlerinin eklenmesi ile “Faaliyet Kar Oranı (Faaliyet Karı/Net Satışlar)” % -2,4 olarak gerçekleşmiştir. Diğer tüm gelir ve giderlerin hesaba dâhil edilmesi sonucunda ulaşılan “Net Kar Oranı (Dönem Net Karı/Net Satışlar)” ise % 0,26 olarak gerçekleşmiş ve toplamda 2024 yılında 130.006.532,64 TL zarar edilmiştir.

Şirket likidite durum analizleri incelendiğinde; Dönen Varlıkların Kısa Vadeli Yabancı Kaynakları karşılama oranı olarak tanımlanan ve genel olarak 1,5 ile 2 arasında olması finansal analizler açısından yeterli görülen “Cari Oran (Dönen Varlıklar /Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar)” 2024 yılında 0,78 olarak hesaplanmış ve referans değerlerin altına inmiştir.

Aynı şekilde, piyasa ve ekonomik şartlarda herhangi bir daralma durumunda şirketin likit varlıkları ile kısa vadeli borçlarını ne kadar ödeyebileceğini gösteren ve 0,20'nin altına düşmemesi Şirketin finansal durumu açısından önemli olan “Nakit Oran (Hazır Değerler+Menkul Kıymetler /Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar)” da (- 0,11) olarak gerçekleşmiştir.

“Cari Oran” ve “Nakit Oran” endekslerinin beklenenin aşağısında olmasının en önemli nedenleri; Ankara Büyükşehir Belediyesine yapılan işler karşılığında düzenlenen hakediş ödemelerinin zamanında alınamaması ve daha önceki yıllarda tamamlanan işlere ilişkin emanet kesintilerinin, geçici kabul ve/veya kesin hakediş işlemlerinin tekemmül ettirilememesi nedeniyle tahsil edilememesidir.

Söz konusu tutarların zamanında tahsil edilememesi, Şirketin dönem dönem nakit sıkıntısı yaşamasına ve vergi/SGK primleri gibi borçların zamanında ödenememesine sebebiyet vermiştir.

Finansal yapı analizlerinde de Şirketin iyiye doğru gittiğini söylemek pek mümkün değildir. Varlıkların yüzde kaçının yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösteren ve genel olarak %50'den küçük olması hedeflenen "Finansal Kaldıraç Oranı (Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar+Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar/Toplam Varlıklar)" 2024 yılında %86 olarak hesaplanmıştır. Bu ise varlıkların büyük bir kısmının yabancı kaynaklarla karşılandığını göstermektedir ki söz konusu husus Şirketin sürdürülebilirliği açısından arzu edilen bir husus değildir.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Temelde kamusal hizmetlerin sağlanması amacıyla faaliyet gösteren Şirketin mali yapısını değerlendirirken yalnızca Cari Oran, Nakit Oran, Finansal Kaldıraç Oranı gibi geleneksel finansal göstergelerin kullanılmasının uygun olmayacağını, daha çok kâr amacı güden şirketler için tasarlanmış bu göstergelerin kamusal hizmet odaklı faaliyet gösteren Şirketin mali yapısını tam olarak ve sağlıklı bir şekilde yansıtmayacağını belirtmiştir.

Bununla birlikte, Şirketin mali yapısının ve sürdürülebilirliğinin daha da güçlendirilmesi amacıyla gerekli iyileştirme çalışmalarının yürütülmekte olduğunu, finansal verimliliği ve operasyonel etkinliği artırma hedefiyle, faaliyet gelirlerinin artırılmaya ve maliyetlerin azaltılmaya çalışıldığını bildirmiştir.

Bahse konu çalışmaların bir parçası olarak, Şirketin sermayesinin, 95.000.000 TL'den 545.000.000 TL'ye çıkarıldığını, bulguda yer verilen maliyet analizlerine, gider kalemlerine, hakediş ve teminat işlemleri ile kamu borçlarına ilişkin öneri ve değerlendirmelerin dikkate alınacağını belirtmişlerdir.

Her ne kadar Şirket kamusal hizmetlerin sağlanması amacıyla faaliyet gösterse de, Cari Oran, Nakit Oran, Finansal Kaldıraç Oranı gibi oranlar bir şirketin mali durumu hakkında belirli bir bilgi sunmaktadır. Bu oranların olumsuz olması Şirketin mali durumunun da düzeltilmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca, Şirket sermaye artırımını yaparak mali durumunu geçici olarak güçlendirmişse de, ana faaliyetlerinden kaynaklı zararını kara dönüştürecek herhangi bir tedbir alındığına ilişkin bir bildirimde bulunmamıştır.

Sonuç olarak, Ankara Büyükşehir Belediyesinden iş alınırken söz konusu işe ilişkin maliyetlerin tam hesaplanarak bu hesaplamaya göre teklif verilmesi, satılan malların maliyetlerinde ve diğer giderlerde tasarrufa gidilerek Şirket zararının önlenmesi ve kârlı bir şirket statüsüne geçilmesi, hakediş ve teminat iadelerinde gerekli evrakın zamanında tamamlanması ve tahsilatların sonuçlandırılması, kamuya ait borçların zamanında ödenerek fer'i borçların tahakkuk etmesine müsaade edilmemesi Şirketin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir.

BULGU 2: Şirket Sermayesinin Tamamının Karşılıksız Kalması

Şirketin mali tablolarının incelenmesinde, şirketin zararının sermayesini aştığı görülmüştür.

580 Geçmiş Yıl Zararları Hesabına göre Şirket zararının 2023 yılı sonu itibarıyla 2.699.241.212,31 TL olduğu; 591 Dönem Net Zararı Hesabına göre ise 2024 yılı zarar tutarının 130.006.532,64 TL olduğu görülmektedir. Buna göre Şirketin uğradığı toplam zarar tutarı 2.829.247.744,95 TL olmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun sermayenin kaybı ve borca batık olma durumuna ilişkin "Çağrı ve Bildirim Yükümü" başlıklı 376'ncı maddesinde; "(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar. (2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer." hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanunun "Sermaye kaybı ve borca batıklık" başlıklı 633'üncü maddesinde; Esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hâllerinde anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümlerin kıyas yoluyla limited şirketlere de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki belirtilen hususlar birlikte değerlendirildiğinde şirketin kayıtlı ve ödenmiş sermayesinin 2.265.294.542,68 TL, 2024 yılı sonu itibari ile toplam zararının 2.829.247.744,95 TL olduğu göz önüne alındığında, Şirketin uğradığı zararın 2024 yılı sonu itibarıyla ödenmiş sermayesinin tamamını karşılıksız bıraktığı görülmektedir.

2024 ve önceki yıllara ilişkin Yönetim Kurulu ve Genel Kurul kararları incelendiğinde, Yönetim Kurulu'nun ve Genel Kurul'un bu konu hakkında herhangi bir girişimde bulunmadığı ve TTK'nın 376'ncı maddesi gereğince bu durumu ortadan kaldırmaya yönelik tedbirlerin alınmadığı görülmüştür. Bu itibarla Kanun hükmü gereğince Şirket Genel Kurulu tarafından bu yönde herhangi bir karar alınmadığı takdirde şirketin kendiliğinden sona ermesi Kanun'un amir hükmüdür.

Şirket cevabında, Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan Tebliğ hükümleri gereği, borca bataklık tespiti yapılırken bazı giderlerin yarısının dikkate alınması gerektiğini belirtmişse de, açık bir kanun hükmünün tebliğ hükmü ile değiştirilemeyeceği izahtan varestedir. Ayrıca Şirket sermayesinin 95.000.000 TL'den 545.000.000 TL'ye yükseltilmesine ilişkin kararın 24.02.2025 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlandığı ifade edilmiştir.

Şirketin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen yaptırımlarla karşı karşıya kalmaması için yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde Şirket sermayesinin karşılıksız kalması hususunda gerekli tedbirlerin alınarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirketin Uhdesindeki Taşınmazların Kiralama İşlemlerinde Kesin Teminat Olarak Emre Muharrer Senet Alınması

Şirket uhdesindeki taşınmazların kiralama işlemlerinde, kesin teminat olarak kiracılardan emre muharrer senet alındığı görülmüştür.

Şirket tarafından çıkarılan “Taşınır ve Taşınmazların Satılması, Kiraya Verilmesi, Trampası İle Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesisi İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar” ın “Kapsam” başlıklı 2'nci maddesinde;

“Bu usul ve esaslar; Anfa Ankara Altınpark İşletmeleri Limited Şirketi Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetindeki ihtiyaç fazlası taşınırlar ile taşınmaz malların satılması, kiraya verilmesi, trampası, irtifak hakkı ve benzeri ayni nitelikteki hakların (5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 26'ncı maddesiyle devredilenler hariç) tesis edilmesine ilişkin iş ve

işlemleri kapsar veya mülkiyeti Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan, Meclis Kararı ile belirli süreliğine işletme hakkı şirkete devir edilen/tesis edilen veya 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince Anfa Ankara Altınpark İşletmeleri Limited Şirketi'ne ihale yoluyla kiraya verilen ve/veya her türlü gerçek ve tüzel kişilerden kiralanan, kiralanan olacak olan taşınır ve taşınmazların kiraya/alt kiraya verilmesine ilişkin iş ve işlemleri kapsar.”

“Kesin teminat” başlıklı 19'uncu maddesinde;

“İhale konusu işin sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınır. Müşterinin bu zorunluluğa uymaması halinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminatı Şirket bütçesine gelir kaydedilir”

“Teminat mektupları” başlıklı 20'nci maddesinde;

(1) Teminatlar; teminat mektubu veya nakit teminat şeklinde alınır.

(2) Teminat olarak kabul edilebilecek değerler aşağıda belirtilmiştir;

a) Tedavüldeki Türk Parası,

b) Bankalar ve katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları.”

denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuattan anlaşılacağı üzere, teminat olarak kabul edilebilecek değerler tedavüldeki Türk Parası ve bankalar ve katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları olarak sayılmıştır. Bunların dışında başka bir değer teminat olarak alınması mümkün görünmemektedir.

Ancak, Şirketin uhdesindeki taşınmazların kiralama işlemlerinin incelenmesinde, kiracılardan teminat olarak Usul ve Esaslarda sayılı teminat olarak alınabilecek değerler yerine “emre yazılı senet” alındığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; özel hukuk tüzel kişisi olan belediye şirketlerinin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında olduğunu, tacir niteliği taşıyan bu şirketlerin, faaliyet ve işlemlerini hususi düzenlemeler haricinde özel işletmeler gibi anılan Kanun hükümleri ve ticari teamüller doğrultusunda gerçekleştirdiğini, yine, bu şirketlerin,

genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idareler, özel idareler ve belediyelerden farklı olarak gelir getirici faaliyetlerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yer almadığını, yalnızca sermayelerinin %50'sinden fazlasına sahip olan büyükşehir belediyelerince anılan Kanunda sayılan ve işletmesi devredilen yerlerin üçüncü kişilere devrinde bu Kanun hükümlerine tabi bulunduğunu belirtmiştir.

Bu kapsamda, Şirketin mülkiyetinde bulunan ihtiyaç fazlası taşınmazlar ile Büyükşehir Belediyesinden işletme hakkı devralınan taşınmazların kiraya verilmesine yönelik iş ve işlemlerin, 2886 sayılı Kanun hükümleri de dikkate alınarak çıkarılan “Taşınır ve Taşınmazların Satılması, Kiraya Verilmesi, Trampası ile Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesisi İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar” çerçevesinde yürütüldüğünü; Usul ve Esaslarda açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, işin mahiyeti, ekonomik koşullar ve tarafların ödeme gücü gibi kriterler doğrultusunda, hukuki niteliği itibarıyla Türk Ticaret Kanunu kapsamında kıymetli evrak olan, ödeme taahhüdü içeren ve ticari işlemlerde güvence aracı olarak kabul edilen emre muharrer senetlerin bazı kiralama işlemlerinde teminat olarak alındığını bildirmiştir.

Her ne kadar Şirket 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında bir özel hukuk kişisi olarak, Usul ve Esaslarda açık bir düzenleme de olmadığı için kiralama işlemlerinde teminat olarak emre muharrer senet alındığını öne sürse de; bulgumuzda da belirtildiği üzere, Şirket tarafından çıkarılan ve Şirketin tabi olduğu “Taşınır ve Taşınmazların Satılması, Kiraya Verilmesi, Trampası İle Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesisi İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar”ın teminatların teminat mektubu veya nakit teminat şeklinde alınacağı açıkça belirtilmiştir. Bunların arasında teminat olarak emre muharrer senet sayılmamıştır. Ayrıca, Şirket, ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak bundan sonraki uygulamalarda yalnızca bu mevzuatta açıkça belirtilen teminat türlerinin kabul edilmesi hususunda gerekli önlemlerin alınmaya başladığını, bu kapsamda 18/04/2025 tarihinden itibaren yapılan kiralama işlemlerinde yeni kiracılardan yalnızca nakit ya da banka teminat mektubu alındığını bildirmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından mevzuatta sayılan teminat olarak kabul edilebilecek değerler dışında herhangi bir teminat alınmaması gerekmektedir.

BULGU 2: Personel Çalıştırılmasına Dayalı İşlerin Satınalma Yoluyla Yaptırılması

Şirket tarafından personel çalıştırılmasına dayalı iş niteliğindeki bazı işlerin satınalma yoluyla üçüncü kişilere yaptırıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (e) bendinin birinci alt bendinde; belediye şirketlerinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamayacağı belirtilmiştir. İkinci alt bendinde; mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edileceği; üçüncü alt bendinde, Kamu İhale Kurumunun, hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı olup olmadığı ya da niteliği itibarıyla bu sonucu doğurup doğurmadığı hususunda (2) numaralı alt bentte sayılan kriterleri ayrı ayrı ya da birlikte dikkate almak suretiyle usul ve esaslar belirlemeye yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Kurumun yukarıda bahsedilen yetkisi kapsamında yayımladığı Kamu İhale Genel Tebliğinin "Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler" başlıklı 78'inci maddesinde; *"1.3. Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan ve niteliği gereği süreklilik arz eden park bahçe bakım ve onarım işi, çöp toplama, cadde, sokak, meydan vb. temizlik işleri, bu işlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan refüj ve yeşil alanların bakım ve onarımı, ot temizliği, çim biçimi, toprak işleme, arazi hazırlığı, fidan üretimi, dikimi ve bakımı ile ağaç budama, sulama ve bakımı, sürücülü araç/iş makinesi kiralama vb. işler ile Kurum tarafından belirlenecek diğer işler, 78.1.1'inci maddede yer alan diğer koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edilir."* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılaacağı üzere, niteliği gereği süreklilik arz eden park, bahçe bakım ve onarım işi ile refüj ve yeşil alanların bakım ve onarımı, ot temizliği, çim biçimi, toprak işleme, arazi hazırlığı, fidan üretimi, dikimi ve bakımı ile ağaç budama, sulama ve bakımı işlerinin, diğer koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edileceği ve belediye şirketlerinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamayacağı belirtilmiştir.

Ancak, Şirkette yapılan incelemede, örneklem usulü ile seçilerek incelenen işlerin personele dayalı hizmet alımı niteliğinde olmasına rağmen Şirket tarafından doğrudan yapılmadığı ve satınalma suretiyle üçüncü kişilere yaptırıldığı görülmüştür.

Şirket cevabında, bulguya konu edilen işlemlerin, işi doğası ve teknik gereklilik gereği, iş yoğunluğunun arttığı dönemlerde oluşan iş gücü açığının kapatılması amacıyla ve acil durumlar, mevsimsel yoğunluklar gereği yapıldığını ifade ederek, İŞKUR üzerinden 1.110 kişinin işe alımıyla bu tür alımların azaltılmasının amaçlandığını belirtmişse de; yukarıda anılan mevzuat hükümleri kapsamında bulguya konu edilen işlerin ihale yoluyla yaptırılabilmesine ilişkin bir istisnaya yer verilmediği açıktır.

Sonuç olarak, personele dayalı hizmet alımlarının Şirket tarafından üçüncü kişilere yaptırılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: Yapım İşi Niteliğinde Olan İşlerin Hizmet İşi Kapsamında Yaptırılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g istisna maddesi kapsamında, hizmet alımı olarak yaptırılan işlerin yapım işi niteliğinde olduğu görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı ikinci maddesinde, belediyelerin, sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketlerin, mezkur Kanun kapsamında olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı üçüncü maddesinin (g) bendinde, belediye şirketlerinin, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli 2024 yılı için 95.508.971,00 Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımlarının, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç olmak üzere, mezkur Kanuna tabi olmadıkları belirtilmiştir.

Ayrıca, Kamu İhale Genel Tebliğinin "Bakım onarım işleri" başlıklı 63'üncü maddesinin ikinci cümlesi; *"Küçük onarımlar da dahil olmak üzere yapıma ilişkin onarımların ise hizmet alımı olarak ihale edilmesi mümkün değildir."* şeklindedir.

Yukarıdaki mevzuattan görüleceği üzere, Belediye şirketlerinin istisna kapsamında mal ve hizmet alımları yapabileceği, ancak yapım işlerini istisna kapsamında yapamayacağı anlaşılmaktadır. Bakım onarım işlerinin kapsamının tespitinde ise, kelime anlamı gereği, yeni

bir yapı inşasının mümkün olmadığı düşünülmektedir. Kaldı ki, Kamu İhale Genel Tebliğinde de yapıma ilişkin onarım işlerinin hizmet alımı olarak ihale edilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Örnekleme usulü ile yapılan incelemelerde, bakım, onarım hizmet alımı olarak ihale edilen işlerde, mevcut yapıların bakım onarımını yerine yeni eserler inşa edildiği ve teknik şartnamelerde yer alan pek çok pozun, tadilat veya bakım, onarım değil yeni eser inşasına yönelik olduğu tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Şirkette yapılan incelemede, yapılara ilişkin bakım onarım işleri kapsamında yaptırılan bazı işlerin farklı şekilde adlandırılmalarına rağmen esas itibarıyla yapım işi niteliğinde olduğu anlaşılmıştır. Örnekleme usulü ile seçilen işlerin incelenmesi neticesinde, incelenen işlerin bir kısmının yapım işleri niteliğinde olduğu belirlenmiştir.

Şirket cevabında, tespit edilen işlemlerin bakım - onarım niteliğinde, mevcut yapıların korunması, onarılması ve işlerliğinin devam ettirmek amacıyla yapıldığı, bu nedenle yapım değil hizmet alımı olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmişse de yukarıda yer verilen Genel Tebliğ hükmü gereği, yapım işlerine ilişkin onarımların hizmet alımı olarak ihale edilmesi mümkün değildir. Kaldı ki, incelenen işlerin bir kısmı bakım onarım değil, yeni imalat niteliğindedir. Şirket ayrıca, bulguya konu hususun düzeltilmesi amacıyla çalışmalara başladığını belirtmiştir.

Sonuç olarak, yapım işlerinin, hizmet alımı olarak ihale edilerek istisna kapsamında yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 4: Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Yasal Süresi İçerisinde Şirketin Banka Hesabına Aktarılmaması

Şirketin anlaşmalı olduğu banka tarafından yapılan kredi kartı tahsilat tutarlarının 20 gün içerisinde Şirketin mevduat hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı ikinci maddesinde; belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve/veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketlerin bu Yönetmelik kapsamında olduğu belirtilmiştir. Anılan Yönetmeliğin "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise; yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde ilgili

kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede Şirketin; kredi kartı ile gerçekleştirilen tahsilatlarının, mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını teminen azami 20 gün içerisinde Şirketin kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur.

Şirket, sermayesinin tamamına doğrudan Ankara Büyükşehir Belediyesinin sahip olması nedeniyle Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği kapsamındadır.

Yapılan incelemede, kamu sermayeli bir bankanın pos cihazı ile gerçekleştirilen kredi kartı tahsilatlarının, yapılan protokol çerçevesinde Şirketin banka hesabına bazı işlemlerde 34 günlük bazı işlemlerde ise 40 günlük bloke süresi geçtikten sonra aktarıldığı görülmüştür.

Bu uygulama ile Şirket söz konusu tahsilatlara ilişkin nakdini, 20 günü geçen süreyle değerlendirememekte ve elde edeceği gelirden mahrum kalmaktadır.

Şirket cevabında, bankaların kredi kartı ile yapılan ödemelerin mevzuatında öngörülen süre içinde Şirket hesabına aktarılması için öne sürdüğü yüksek oranlı komisyon ödenmesi şartının Şirket kârını olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle komisyon ödenmeksizin, tutarların banka hesabına geç yatırılmasının tercih edildiğini belirtmiştir. Şirket tarafından komisyon ödenmeden tutarların Şirket hesaplarına geç yatırılması yönteminin tercih edilmesinin mevzuata aykırı olduğu açıktır.

Bu itibarla Şirketin, ilgili banka ile yapmış olduğu kredi kartı tahsilatına ilişkin protokolü mevzuata uygun hale getirmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Kurum personel işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde; Kurumda çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle yüksek miktarda birikmiş yıllık izin süresi bulunan kişilerin olduğu tespit edilmiştir.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde şartları taşıyan işçilere yıllık ücretli izin

verileceği ve bu izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 59'uncu maddesinde ise iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlere ilişkin çeşitli hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği hüküm altına alınmış, bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesinde hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya yukarıda belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2024 yılında 2.666 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 ve 2024/7 sayılı genelgelerde de; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti esas alınarak hesaplanmaktadır. Bu ise söz konusu işçiye yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemelerde Şirkette görev alan kadrolu 3.468 işçiden 51'inin 100 ile 200 gün arasında kullanmadığı birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. 31.12.2024 tarihi itibarıyla 51 işçinin toplam 6.203 gün birikmiş yıllık izni bulunmakta olup kullanılmayan bu yıllık izinlerin 2024 yılı ücret tutarları ile Kuruma maliyeti yaklaşık olarak 8.405.065 TL'dir.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Şirketin, genel olarak park, bahçe bakım ve onarım işleri ile iştigal etmekte olduğu için, bu işlerin doğası gereği fazla mesai yapılması söz konusu olabildiğini, fazla mesaiye istinaden hak edilen serbest zaman izinleri ve biriken yıllık ücretli izinlerin, ilgili birimlerle yapılan planlama çerçevesinde kullandırıldığını ve personelin hak ettikleri dinlenme sürelerini almaları için gereken özenin gösterildiğini, birimlerle daha etkin şekilde organize edildiğini ve sürekli iyileştirme faaliyetleri yürütüldüğünü belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Kurumda çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Kuruma ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 6: Şirket Tarafından Tüm Personele Hayat Sigortası Yaptırılması

Şirket tarafından çalışan tüm personele hayat sigortası yaptırıldığı ve prim ödemesinin Şirket bütçesinden ödendiği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin 5'inci fıkrasında "Uzun vadeli sigorta kolları"nın malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 25'inci ve devamı maddelerinde malûl sayılma, malûllük sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları sayılmıştır. Yine 32'nci maddesinde de ölüm sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları sayılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılabacağı üzere, çalışanların 5510 sayılı Kanun kapsamında ödediği primler uzun vadeli sigorta kolları olan malullük ve ölüm sigortasını kapsamaktadır.

Hal böyle iken, Şirketin tüm çalışanlarına malullük ve ölüm teminatlarını kapsayan bir hayat sigortası yaptırması ve bunu Şirket bütçesinden ödemesi mümkün görünmemektedir.

Ancak, Şirketin tüm çalışanlarına hayat sigortası yaptırdığı ve 23.09.2024 tarih ve 26012 yevmiye no ile 553.301,44 TL ve 23.09.2024 tarihli ve 26013 yevmiye no ile 411.133,44 TL olmak üzere toplam 964.434,88 TL sigorta primi ödemesi yaptığı görülmüştür.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Şirketin park, bahçe bakım ve onarım işleri ile faaliyet gösterdiği ve bu faaliyetlerin doğası gereği çalışanların iş sırasında yaralanma,

maluliyet veya vefat gibi risklerle karşılaşma ihtimali bulunduğu dikkate alındığında, tüm personel için yaptırılan hayat sigortasının 5510 sayılı Kanun kapsamındaki malullük ve ölüm sigortasına ek olarak tamamlayıcı nitelikte olduğu ve herhangi bir mevzuat hükmüne aykırılık teşkil etmediğinin değerlendirildiği, Şirketin finansal güvenliğine katkı sunduğu düşünülen bu uygulamanın devam ettirilmesinin hem personel hem de Şirket açısından önem arz ettiği belirtilmiştir.

Her ne kadar Şirket, park, bahçe bakım ve onarım işleri ile faaliyet gösterdiği ve bu faaliyetlerin doğası gereği çalışanların iş sırasında yaralanma, maluliyet veya vefat gibi risklerle karşılaşma ihtimali bulunduğu dikkate alındığında, tüm personel için yaptırılan hayat sigortasının 5510 sayılı Kanun kapsamındaki malullük ve ölüm sigortasına ek olarak tamamlayıcı nitelikte olduğunu öne sürse de, yürürlükteki mevzuat hükümleri gereğince çalışan işçilerin ölüm ve malullük sigortaları zaten 5510 sayılı Kanun kapsamında teminat altına alındığından ayrıca çalışanlara bu sigortaların yapılması mükerrerlik teşkil edecektir ve Şirket tarafından çalışanlara hayat sigortası yaptırılması mümkün görünmemektedir.

Sonuç olarak, Şirketin halihazırda işçilerin SGK tarafından güvence altına alınan ölüm ve malullük sigortasını mükerrer olarak üçüncü kişilere satın alma yoluyla yaptırmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Şirket Ticari Hayatının Sürdürülebilir Olmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Konu 2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
Kredi Kartı İle Yapılan Tahsilatların Yasal Süresi İçerisinde Şirketin Banka Hesabına Aktarılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Konu 2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Konu 2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.